

Kováčska dielňa

Ako budete mať zorganizovanú kováčsku dielňu, od toho bude závisieť výsledok a hlavne vaša námaha.

Vyhňa

Je srdcom dielne. Slúži na zahrievanie materiálu.

Vyhňa môže byť na rôzne druhy paliva. Buď je to pevné palivo - uhlie, alebo plyn. Každé má svoje výhody aj nevýhody.

Uhlie je pôvodné palivo starých kováčov.

Používa sa čierne kamenné uhlie, ktoré je upravované pre potreby kováčov tak, aby hrudy uhlia boli maximálne veľkosti vajíčka. Takéto uhlie má pomerne vysoký obsah nečistôt a iných látok ako síra a pod. Je najlacnejšie a preto najpoužívanejšie.

Koks sa v poslednom čase úplne vytráca z kováčskych dielní, pretože je nedostupný. Je to výborné palivo s vysokou výhrevnosťou a nižším obsahom popola ako uhlie.

Najlepším pevným palivom je drevené uhlie, ktoré sa ale tiež už nepoužíva pre svoju vysokú cenu. Dáva jasný čistý oheň s nízkym obsahom splodín.

Uhlie je pri spracovaní kovu dobrým palivom pre svoj vysoký obsah uhlík. Nahrievaný materiál je neustále v prostredí presýtenom uhlíkom, čo je výhodné zvlášť u nožiarskych materiálov, ktoré majú pomerne vysoký obsah tohoto prvku.

Naproti tomu vyhne používajúce **plyn** (acetylén, propán-bután, zemný plyn) sú čistejšie, ľahko

sa reguluje plameň a teda teplota.

Nad vyhňou musí byť dobrý komín, najlepšie s odťahovým ventilátorom, aby pri práci nešiel dym do očí a nosa, čo by znemožňovalo prácu, alebo ju robilo značne nepríjemnou.

Vyhne sa dajú kúpiť hotové, no šikovný remeselník si ich dokáže bez väčších problémov vyrobiť, čo mu poskytuje možnosť prispôbiť si ju vlastným potrebám a podmienkam.

Nákova

Dobrá nákova musí byť dostatočne veľká (min 100 kg), musí mať hladký povrch a musí byť dobre umiestnená pri vyhni. Nikdy neodierajte po nákove priamo kladivom, aby nevznikali jamky a nerovnosti, ktoré by sa potom premietli aj na spracúvanom materiáli.

Buchar

Buchar vám môže uľahčiť prácu pri kutí a pri výrobe damašku sa bez neho asi nezaobídete. Dnes sa už buchary ťažko zháňajú a sú pomerne drahé, hlavne pre začiatočníka. Dajú sa veľmi dobre nahradiť aj hydraulickým lisom. Tento si zručný mechanik dokáže pomerne lacno postaviť aj sám, zo starších dielov (hydraulických piestov) z rôznych nakladačov.

Kladivo

Potrebujete minimálne dve, no lepšie je mať viac kladív s rôznou hmotnosťou a tvarom. Základ tvorí 1,5-2,5 kg kladivo, ktorým sa vykúva požadovaný tvar. K tomu je dobré mať cca 5kg kladivo s dlhou rúčkou pre pomocníka pri rozkúvaní väčších kusov kovu. Takto pracovali starí kováči, keď majster pridržal jednou rukou materiál, druhou bil menším kladivom a tovaríš v rytme, bil veľkým kladivom na to isté miesto.

Pri kutí odporúčam nikdy nezastavovať kladivo pred dopadom. Takto by ste sa rýchlo unavili. Ak je ruka s kladivom v napriahnutej polohe a už nechcete udrieť, treba ju voľne spustiť na predĺžený koniec nákovy. Týmto dávate zároveň pomocníkovy signál, aby ani on nebil.

Ostatné pomôcky ako kliešte, klíny, ohrablo, vymeták, nádoba na uhlie a na popol orchranné rukavice a zástera, okuliare sú rovnako potrebnými v kováčskej dielni, dajú sa bežne kúpiť a nie sú veľmi drahé.

Pre prácu kováča je dôležitá vyhňa a jej vybavenie. Začiatky boli ťažké, no našťastie mi na začiatku pomohol môj otec. Postupne sme potrebné vybavenie získali od starých majstrov kováčov a mnohé si aj vyrobili špeciálne na mieru. A tak sa postupne už dalo pracovať a experimentovať. Experimentovanie sa hlavne týkalo damasku a damaskových cepelí.

676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000